

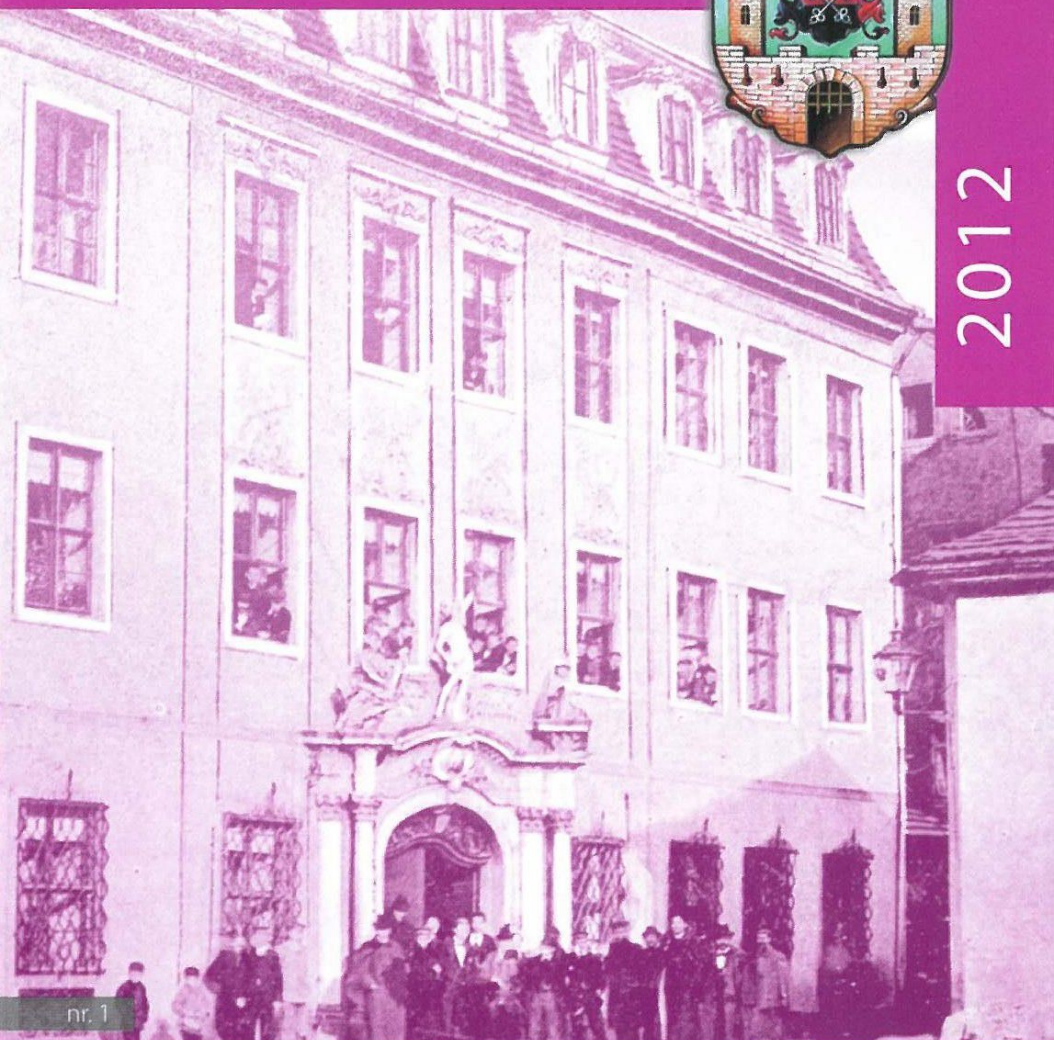
ZABYTEK NIEISTNIEJĄCY

Barokowy Dom Kupiecki

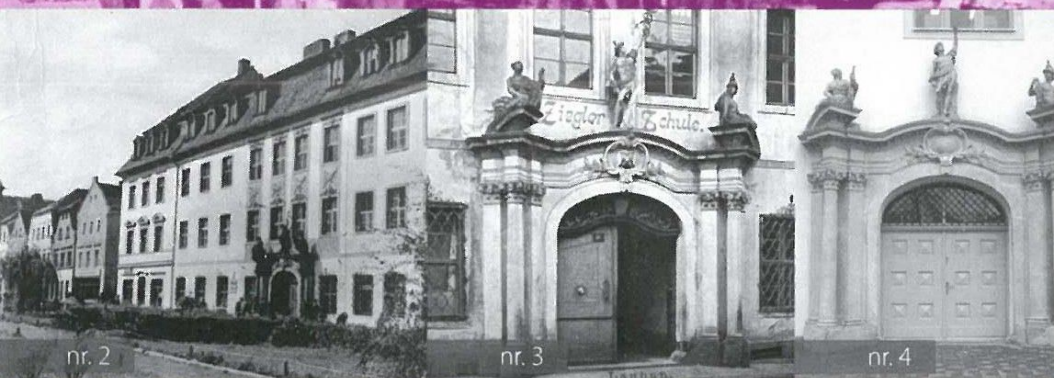
„Pozwólmy przemówić zabytkom”

2012

nr. 1

nr. 2

nr. 3

nr. 4

Tekst: Łukasz Tekiela

www.luban.pl

Barokowy Dom Kupiecki

Przed czterdziestoma laty przy ul. Spółdzielczej (przed 1945 r. Richterstrasse 2) stała jedna z najpiękniejszych lubańskich kamienic. Dokładna data jej budowy pozostaje nieznana. Z całą pewnością można jednak przyjąć, że nie została wzniesiona przed wielkim pożarem miasta w 1760 r. Za jej budowniczego uznaje się kupca o nazwisku Hüllesheim.

Mimo że dwupiętrowa kamienica została wciśnięta w wąską ulicę, jej bryła prezentowała się nadzwyczaj okazale. Płaską, wydłużoną, symetryczną fasadę z lekko zarysowanym ryzalitem ożywił rozbudowany barokowy portal. Wierńczył go posąg Merkurego – rzymskiego boga kupców trzymającego w prawej dłoni sakwę, a w lewej kaduceusz. Z obu stron flankowały go kobiece figury. Okazały kolumnowy portal został wykonany z piaskowca przez nieznanego nam kamieniarza. Obecnie znajduje się on w zachodniej elewacji ratusza. Został tam zamontowany w 1976 r.

Budynek, z racji swoich walorów i położenia w centrum miasta, w chwili, gdy zachodziła taka potrzeba, pełnił funkcję gościńca. W trakcie odwrotu „Wielkiej Armii” ze wschodu w 1813 r. kwaterował w nim zarówno cesarz Napoleon Bonaparte, jak i jego przeciwnik, rosyjski car Aleksander I.

Do 1892 r. w kamienicy mieścił się Sąd Okręgowy. Dwa lata później urządzono w jej murach miejską szkołę ceglarzy. Kamienica przetrwała bitwę o Luban w 1945 r., a 1964 r. została wpisana na listę zabytków. Nie było jej jednak dane przetrwać do czasów współczesnych. W 1971 r., zapewne z braku funduszy na remont, została rozebrana.

Das Barockkaufmannshaus

Vor vierzig Jahren in der Spółdzielcza-Strasse (vor dem Jahr 1945 Richterstrasse 2) stand eines der schönsten Lubaner Mietshäuser. Die genaue Bauzeit des Gebäudes bleibt unbekannt. Es ist jedoch anzunehmen, dass es nach dem großen Brand 1760 errichtet wurde. Vermutlich war sein Erbauer ein Kaufmann namens Hüllesheim.

Obwohl das zweistöckige Mietshaus in der schmalen Gasse stand, sah es wirklich sehr imposant aus. Die Fassade war eher flach, länglich und ebenmässig mit einem delikaten Risalit und großen Barockportal. Das Portal war mit der Figur vom Kaufmannsgott Hermes mit dem Hermesstab in der linken und Geldbeutel in der rechten Hand gekrönt. Beiderseits der Gottesfigur gab es Frauenstatuten. Das Portal wurde aus Sandstein von einem unbekanntem Autor gemacht. Aktuell, seit dem Jahr 1976, befindet es sich in der Westfassade des Rathauses.

Auf Grund seiner Vorteile und zentralen Lage diente das Gebäude je nach Bedarf als Gasthaus. 1813, während des Rückzuges der „Großen Armee“ vom Osten, waren dort sowohl Napoleon Bonaparte, als auch sein Gegner Alexander I. einquartiert.

Bis ins Jahr 1892 funktionierte im Mietshaus das Amtsgericht. Zwei Jahre später wurde im Gebäude die Stadtzieglerschule eingerichtet. Das Haus überstand den Kampf um Luban 1945 und im Jahre 1964 wurde es in die Liste der Denkmäler eingeschrieben. Leider überdauerte es nicht bis heute. Im Jahre 1971, wahrscheinlich wegen der mangelnden Finanzmittel für die Reparatur, wurde es abgebaut.

Baroque Merchant's House

Nearly forty years ago, one of the most beautiful buildings in Luban was adding splendour to the town at Spółdzielcza street (until 1945 - Richterstrasse 2). The exact date of its construction remains unknown. It may be safely stated that it had not been erected before the great fire of the town in 1760. It is assumed that it was built by a merchant called Hüllesheim.

Although the two-storey house was squeezed in a narrow street, its shape was magnificent. A smooth, extended and symmetrical facade with a subtle projection was enriched by an opulent baroque portal. It was topped with a statue of Mercury - the god of tradesmen, holding a travelling bag in his right hand and a caduceus in the left one. He was flanked by female figures on his both sides. The impressive portal and columns were made of sandstone, crafted by an unknown mason. Currently, it is located in the western facade of the Town Hall, where it was fitted in 1976.

Due to its qualities and location in the town centre, the building functioned as an inn, if such need occurred. During the retreat of the 'Great Army' from the east in 1813, it accommodated both Emperor Napoleon Bonaparte and, his opponent, Tsar of Russia, Alexander I.

The house was the seat of the Circuit Court until 1892. Two years later, it was converted into a municipal brick makers school. The house remained intact through the battle for Luban in 1945, and in 1964 the house was listed. Unfortunately, the house was not preserved and, due to the lack of funds, it was pulled down in 1971.

Barokní Kupecký dům

Před 40 lety na ulici „Spółdzielczej“ (před rokem 1945 Richterstrasse 2) stál jeden z nejkrásnějších lubaňských domů. Přesné datum jeho výstavby zůstává neznámé. Zcela jistě můžeme ale říci, že nebyl postaven před velkým požárem města v roce 1760. Za jeho stavitele je považován kupec jménem Hüllesheim.

Přestože dvoupodlažní dům byl stisknut do úzké ulice, jeho celkový vzhled byl velmi impozantní. Plochou, podlouhlou, symetrickou fasádu s mírně vystupujícím rizalitem, oživoval rozsáhlý barokní portál. Byl korunován sochou Merkura - římského boha obchodníků, který v pravé ruce drží batoh a v levé „caduceus“ jako symbol míru a obchodu. Po obou stranách byl obklopen ženskými postavami. Velký sloupový portál od neznámého kameníka byl vytesán z pískovce. V současné době je umístěn v průčelí na západní straně radnice. Tam byl přenesen v roce 1976.

Budova na základě svého majestátu a umístění uprostřed města, pokud vznikla taková potřeba, plnila funkci hostince. Během ústupu, "velké armády" z východu v roce 1813 ubytoval se v Kupeckém domě, jak Napoleon Bonaparte, tak i jeho soupeř, ruský car Alexandr I.

Až do roku 1892 budova byla sídlem okresního soudu. O dva roky později, v Kupeckém domě otevřeno Městskou Školu Zedníků. Budova přežila bitvu o Lubaň v roce 1945 a v roce 1964 byla zařazena na seznam památek. Bohužel stavba se nezachovala dodnes. V roce 1971 zřejmě z nedostatku finančních prostředků na rekonstrukci, byla rozebrána.

n. 1: Budynek szkoły ceglarskiej w I poł. XX w./ Zieglerschule,
die 1. Hälfte des 20. Jahrhunderts
ilustracja z prywatnych zbiorów Janusza Kulczyckiego
n. 2: Budynek szkoły ceglarskiej w I poł. XX w./ Zieglerschule,
die 1. Hälfte des 20. Jahrhunderts
ilustracja z prywatnych zbiorów Janusza Kulczyckiego
n. 3: Barkowy Portal szkoły ceglarskiej, Das Barockportal der
Zieglerschule
ilustracja z prywatnych zbiorów Janusza Kulczyckiego
n. 4: Barkowy portal szkoły ceglarskiej w elewacji ratusza.
/ Das Barockportal in der Westfassade des Rathauses
foto: Łukasz Tekieła

Projekt „Pozwólmy przemówić zabytkom” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa przy wsparciu Euroregionu Nysa

Unia Europejska, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union, Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in ihre Zukunft

EUROREGION
nysa – nisa – nysa

www.luban.pl

